

Stanisław Załuski

Honorowy Prezes Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego

Prozaik, publicysta, dramaturg, autor ponad 35 książek o łącznym nakładzie ponad 750 tysięcy egzemplarzy - jego proza była tłumaczona na język czeski, rosyjski i niemiecki. Prezes Oddziału Gdańskiego Związku Literatów Polskich, pomysłodawca i honorowy Prezes Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego.

Urodził się 25 maja 1929 roku w Warszawie. Dzieciństwo spędził w majątku Szulmierz, powiat Ciechanów. Po wojnie został wraz z rodzicami wysiedlony. We wrześniu 1945 roku zamieszkał w Ostródzie. Od roku 1948 mieszka na Pomorzu, gdzie w roku 1953 na Politechnice Gdańskiej uzyskał tytuł inżyniera budownictwa wodnego.

Debiutował w roku 1956 w Polskim Radio Gdańsk. Jego pierwsze opowiadania tematyką nawiązywały do pracy w budownictwie. W roku 1960 „Wydawnictwo Morskie” wydało pierwszy zbiór nowel Załuskiego, zatytułowany „Ślad na asfalcie”. W roku 1963, w tym samym wydawnictwie, wyszedł kolejny zbiór opowiadań „Gwiazdy bez blasku”. Dwie następne książki to „Nim skończy się noc” i „Sopockie lato” - obie opublikowało wydawnictwo „Czytelnik” (w latach 1966 i 1969). W roku 1973 „Wydawnictwo Morskie” wydrukowało powieść dla dzieci „Przerwany rejs Czarnych Piratów”. Książka ta została wznowiona w 1989 roku nakładem „Zrzeszenia Księgarstwa”.

Przez szereg lat Załuski współpracował z Teatrem Młodych Polskiego Radia, dla którego pisał słuchowiska radiowe. W tym samym czasie w wydawnictwach „Morskim”, „Horyzonty”, „KAW” i „Zrzeszeniu Księgarstwa”, wychodziły także jego kolejne książki. W latach siedemdziesiątych Załuski pracował, jako reporter w redakcji tygodnika „Głos Stocznio-wca”, gdzie prowadzi m.in. dział „Z życia Solidarności”. Po wprowadzeniu „stanu wojennego” został usunięty z redakcji i przez następne dziesięciolecie utrzymywał się wyłącznie z twórczości literackiej. Pod pseudonimem Leon Korn wydał m.in. 12 tomów bajek dla dzieci o wyspie „Umpli Tumpli” (współautor Mirosław Stecewicz) – ich łączny nakład osiągnął ponad 600 tysięcy egzemplarzy. W roku 1992 w oficynie „Novum” Załuski opublikował, (jako Stanley Scales) powieść sensacyjną „Londyński harem”. W roku 1995 wydawnictwo „Grapio” opublikowało dwie jego sztuki teatralne (współautor Alicja Patey-Grabowska) pod wspólnym tytułem „Mur”.

Wiodącym motywem twórczości Stanisława Załuskiego jest jednak tematyka ziemiańska. W roku 1982 ukazała się powieść „Szukanie jutra” - wydawcą była „Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza”. W roku 2006 nakładem „Towarzystwa Miłośników Ziemi Ciechanowskiej” ukazała się z kolei autobiograficzna książka Załuskiego „Wygnanie z Arkadii”, poświęcona zagładzie polskiego ziemiaństwa w latach 1939-1945. Rok 2010 przyniósł monografię pt. „Historia Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego”. W rok 2014 wyszła powieść „W cieniu tyra-na” - przeszło 500-stronicowa książka, opublikowana przez wydawnictwo Bernardinum, została uhonorowana główną nagrodą „Costerina” - za najlepszą powieść roku 2014 napisaną na Pomorzu. Dwa lata później Bernardinum opublikowało następną książkę Załuskiego nawiązującą do czasów II Rzeczypospolitej i II Wojny Światowej – była to powieść „Układanka”. W roku 2018 ta sama oficyna zdecydowała się wydać liczące ponad 1200 stron dzieło historyczne „Pozostał Bóg i Honor”, poświęcone upadkowi I Rzeczypospolitej (ponownie nagroda „Costerina”). Jest także autorem serii podcastów „Stulecie Literatury Polskiej na Pomorzu”.

Z okazji 20-lecia powstania PTZ prezydent RP odznaczył Stanisława Załuskiego Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Prócz tego otrzymała honorowe odznaczenia: Zasłużony dla Miasta Gdańska, Zasłużony Działacz Kultury oraz Drzwi do Wolności.